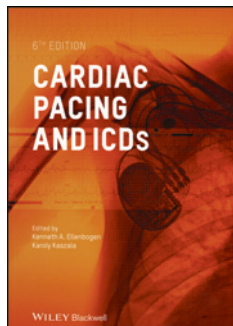

God oversikt over pacemakere og ICD

Kenneth A. Ellenbogen, Karoly Kaszala, red.
Cardiac pacing and ICDs
 6. utg. 518 s, tab, ill. Chichester: Wiley-Blackwell, 2014. Pris GBP 50
 ISBN 978-1-118-45951-5

Det er tilsynelatende lett å programmere pacemakere og implanterbare defibrillatorer, men vanskelig å gjøre det godt, slik at man unngår utilsiktede effekter av de mange algoritmene som er et tastetrykk unna. En god lærebok er viktig for alle som driver med dette.

Denne boken dekker hele feltet *Cardiac implantable electrical devices*, CIEDS, dvs. pacemakere, resynkroniseringsterapi (CRT), implanterbare defibrillatorer (ICD), temporære pacemakere og implanterbare rytmeovervåkere (loop recordere, ILR). Den tar for seg indikasjoner, implantasjon, oppfølging, komplikasjoner, programmering, problemløsning og fjerning. Utstyrets tekniske oppbygning er kort beskrevet. Utgivelsens målgruppe er leger og spialsykepleiere/teknikere som behandler disse pasientene. Språket er klart, og det er lite overlapping mellom kapitlene. Redaktørene har rettet på den viktigste svakheten i tidligere utgaver, nemlig få og dårlige illustrasjoner. Denne utgaven er godt illustrert. Tabeller oppsummerer viktig kunnskap. Til å være en «tekstbok» er den didaktisk. De som foretrekker å få alt i bilder, vil kanskje foretrekke Barold, Strooband og Sinnaves lærebøker med tegneseriepreg?

Kapitlet om indikasjoner er basert på amerikanske retningslinjer, men de skiller seg lite fra de europeiske, som man uansett må kunne. Implantasjonsteknikken er godt presentert. Selv erfarne «implantatører» kan finne noe nyttig. Noen steder skiller anbefalingene seg fra vanlig praksis i Norden.

Timingsykluser, dvs. hvordan programmene er bygd opp, er godt beskrevet. Dette er tungt, men essensielt stoff. Beskrivelsen starter basalt, men strekker seg et godt stykke inn i spesifikke algoritmer fra de ulike produsentene. Det er nyttig, og skiller denne boken fra mange innføringsbøker. Ulemper og komplikasjoner ved algoritmene kunne ha vært bedre problematisert. Mens legemiddelomtaler har lange avsnitt om bivirkninger, mangler dette oftest i presentasjon av pacemakeralgoritmer. Derfor bør dette gis større plass i lærebøker.

Omtalen av standardprogram for ICD virker litt gammeldags. Viktige studier de siste årene ser ut til å ha ført til justeringer her og der, så budskapet er blitt noe rotete og inkonsistent.

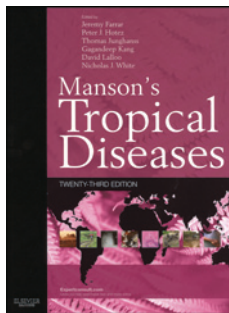
Redaktørene har prioritert stoff som er viktig i praksis. Det vitenskapelige grunnlaget og de utallige tekniske detaljene som finnes i større bøker, er nedprioritert. Dermed kan denne utgivelsen leses fra perm til perm.

Boken anbefales. Den gir god oversikt over helt nødvendig kunnskap, for den som kan litt fra før. Selv erfarne klinikere vil finne mye nyttig. Som første innføring er den kanskje for stor?

Torkel Steen

Overlege, Pacemaker- og ICD-senteret
 Medisinsk klinikk
 Oslo universitetssykehus

Kan det gjøres bedre?

Jeremy Farrar, Peter J. Hotez,
 Thomas Junghanss et al.

Manson's tropical diseases
 23. utg. 1 337 s, tab, ill. Philadelphia,
 PA: Elsevier Saunders, 2014. Pris GBP 160
 ISBN 978-0-7020-5101-2

Dette er en bok med tradisjoner. Den utkom første gang i 1898, og utgaven som nå foreligger, er den 23. i rekken. Den første utgaven var i sin helhet forfattet av Sir Patrick Manson, og boken bærer fortsatt hans navn. Mange fremragende tropemedisinere og infeksjonsleger har etter hvert tatt del i forfatterskapet, og utgivelsen er av svært mange blitt ansett å være den viktigste innenfor tropemedisin.

Denne nye utgaven er gjennomrevidert. Seks nye redaktører fra ulike deler av verden har erstattet de to som var ansvarlige for 21. og 22. utgave. Tidligere har bare personer med tilknytning til britiske universiteter hatt redaktørrollen. Blant de 180 forfatterne er det også en del nye navn. Kapitlene og emnene er rimeligvis i stor grad de samme som i 22. utgave, men noen nye kapitler er tilkommet.

Nye forfattere betyr selvsagt nyskrevne kapitler, men også forfattere som har stått for kapitler i tidligere utgaver, har revidert og oppdatert sine kapitler. Innholdet omfatter stort sett alle sykdommer av betydning i den tropiske del av verden. De fleste kapitlene omhandler selvsagt infeksjonsmedisinske emner, som utgjorde hele boken i eldre utgaver av Manson's. I den aktuelle utgaven omtales en rekke ikke-infeksiøse sykdomstilstander og helseproblemer. Det overrasker meg derfor at man ikke har funnet plass til podokoniose, som utgjør et viktig helseproblem i deler av Afrika. Til slutt i boken er det et kapittel om «sources of information in tropical medicine», noe mange sikkert vil finne nyttig. Sidetallet er mindre enn i utgavene fra 2003 og 2008. Det skyldes nok delvis at man har valgt å begrense antall referanser etter hvert kapittel til fem, og henviser leseren til nettet for å finne fullstendige referanselister.

Kapitlene er velskrevne og oversiktlige. Hvert kapittel innledes med oppstilling av «Key points», hvilket er nytt. Det er rikelig med flotte illustrasjoner, og de fleste pasientbilder er i farger. Det skiller denne utgaven fra tidligere utgaver. Farger er også brukt i kart, tekst og tabeller, noe som avgjort medvirker til å gjøre boken tiltalende og til å stimulere leselysten. En lærebok vil lett bli utdatert på enkelte områder, men man skal lete godt for å finne utdatert informasjon i denne publikasjonen. Men selvsagt må man gå til andre kilder om man vil ha en oppskrift på hvordan pasienter med f.eks. kronisk hepatitt C skal behandles i 2014–15. Referansene er oppdatert så godt som det lar seg gjøre i en bok av dette slaget, og en rekke av dem er fra 2012.

Dette er en utgivelse som bør finnes på landets sykehusbiblioteker og infeksjonsavdelinger/-seksjoner. Men alle leger med interesse for tropemedisin vil ha glede av å ha denne også i bokhyllen. Med en nettleser av nyere dato får man også tilgang til boken på nettet.

Bjørn Myrvang

Overlege, Infeksjonsmedisinsk avdeling
 Oslo universitetssykehus